

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 7. VELJAČE 2007.

Priscila i Akvila, uzor obiteljskog ivota u sluenju Crkvi

Draga braćo i sestre!

Poduzimajući novi korak u ovoj svojevrsnoj galeriji portreta prvih svjedoka kršćanske vjere, danas ćemo promotriti jedan bračni par. Riječ je o suprunicima Priscili i Akvili, koji se smještaju među brojne suradnike iz kruga apostola Pavla. Na temelju podataka kojima raspolaemo, taj je bračni par imao izuzetno aktivnu ulogu u doba poslijeuskrasnih početaka Crkve. Usto, podsjećaju nas i na jedan drugi par, na Ananiju i Safiru, koji su međutim zauzeli stav prijetvornosti te doivjeli tragičan svršetak (usp. *Dj* 5,1-11).

Imena Akvila i Priscila latinskog su oblika, no muškarac i ena koji ih nose bili su idovskog podrijetla. Ipak, barem je Akvila potjecao iz dijaspore sjeverne Anatolije koju oplakuje Crno more, dok je Priscila, čije se ime ponekad skraćuje kao Priska, vjerojatno bila idovka podrijetlom iz Rima (usp. *Dj* 18,2). U svakom slučaju, iz Rima su pristigli u Korint gdje ih je Pavao sreo početkom pedesetih godina. Ondje im se pridružio jer su se, kako nam pripovijeda Luka, bavili istim zanatom izrade šatora ili zastora za domaću uporabu, a bio je primljen i u njihovu kuću (usp. *Dj* 18,3). Razlog njihova dolaska u Korint bila je odluka cara Klaudija da iz Rima protjera idove koji su obitavali u tom gradu, jer su, kako svjedoči rimski povjesničar Svetonije, "uzrokovali nered zbog nekog Kresta", kako nepreciznim izričajem označuje Isusa Krista (usp. *Vite dei dodici Cesari*, Claudio, 25). Iz toga se zaključuje da su ovi suprunici bili prihvatili kršćansku vjeru već četrdesetih godina u Rimu, a sad su u Pavlu našli nekoga tko nije samo dijelio istu vjeru, nego ju je i promicao.

Kasnije su se preselili u Malu Aziju, u Efez. Ondje su imali odlučujuću ulogu u upotpunjavanju

kršćanske formacije aleksandrijskoga idova Apolona o kojem smo govorili protekle srijede. Budući da je on samo površinski poznavao kršćansku vjeru, "Priscila i Akvila uzeše ga k sebi i pomnije mu izloiše Put Boji" (*Dj* 18,26). Kad iz Efeza Pavao piše svoju Prvu poslanicu Korinćanima, uz svoje osobne pozdrave upućuje im i pozdrave što ih šalju "Akvila i Priska zajedno s Crkvom u njihovu domu" (1 *Kor* 16,19). Tako doznajemo koliko je vana bila uloga što ju je ovaj par imao u krugu prvotne Crkve: uloga prihvata u svome domu skupine mjesnih kršćana kad su se okupljali na svoja liturgijska slavlja. Upravo se takav tip skupova nazivao "Crkvom", grčki ekklesia, to jest svetim zborom. Nije slučajno da se svi prvi takvi skupovi održavaju upravo u tipičnom domaćem ozračju. Kršćani doista sve do kraja 3. stoljeća nisu imali vlastitih mjesta bogoštovlja. U početku su tome služile idovske sinagoge, sve dok se kršćanstvo nije izdvojilo od svoje idovske matice i primilo vlastiti identitet. Tome su potom služile privatne kuće nekih kršćana koji su stoga povremeno (vjerojatno svakih sedam dana) preoblikovali svoje domove u prave crkve u kojima se čitalo Sveto pismo i slavila euharistija (usp. 1 *Kor* 11,17-34). Takav je slučaj bio primjerice u Korintu, gdje Pavao spominje nekog Gaja kojeg naziva "gostoprimac moj i cijele Crkve" (*Rim* 16,23), ili u Laodiceji gdje se zajednica okupljala u domu neke Nimfe (usp. *Kol* 4,15), ili u Kolosima gdje su se skupovi odvijali u kući nekog Arhipa (usp. *Flm* 2).

Vrativši se potom u Rim, Akvila i Priscila nastavili su obnašati ovu dragocjenu slubu i u prijestolnici Carstva. Doista, Pavao, pišući Rimljanima, upućuje točno ovakav pozdrav: "Pozdravite Prisku i Akvilu, suradnike moje u Kristu Isusu. Oni su za mojivot podmetnuli svoj vrat; zahvaljujem im ne samo ja nego i sve Crkve pogana. Pozdravite i Crkvu u njihovoj kući" (*Rim* 16,3-5). Kakve li izvanredne pohvale dvama suprunicima u ovim riječima! A istkao ju je nitko drugi doli apostol Pavao. On im izričito priznaje da su istinski i vani suradnici njegova apostolata. Podsjećanje na činjenicu da su za njega rtvovaliivot valja povezati s njihovim zauzimanjem za njega za nekog od njegovih tamničevanja, moda upravo u Efezu (usp. *Dj* 19,23; 1 *Kor* 15,32; 2 *Kor* 1,8-9). A činjenica da svojoj zahvalnosti Pavao pridruuje i zahvalnost svih Crkava pogana, makar prihvatili taj izričaj kao donekle preuveličan, daje do znanja koliko je široko bilo polje njihova djelovanja, a svakako koliko je bio njihov utjecaj u širenju evanđelja.

Kasnija hagiografska predaja dala je sasvim osobito značenje Priscili, premda ostaje problem njezine identifikacije kao Priscile mučenice. U svakom slučaju, ovdje u Rimu imamo kako crkvu posvećenu svetoj Priski na Aventinu, tako i Prisciline katakombe na Via Salaria. Na taj se način nastavlja spomen jedne ene koja je zasigurno bila vrlo aktivna osoba i od osobite vrijednosti u povijesti rimskoga kršćanstva. Jedno je sigurno: uz zahvalnost onih prvih Crkava o kojoj govori Pavao, moramo pridodati i našu, jer zahvaljujući vjeri i apostolskoj zauzetosti svjedoka kao što su Priscila i Akvila kršćanstvo je stiglo do našeg naraštaja. Ovaj par posebno, pak, pokazuje koliko je vano djelovanje kršćanskih suprunika. Kad ih podrava vjera i snana duhovnost, njihova zauzetost u Crkvi postaje prirodna. Svagdanje zajedništvo njihova ivota produuje se i na neki način uzdie kad preuzimaju zajedničku odgovornost za otajstveno Tijelo Kristovo, pa i u njegovu najmanjem dijelu.

Još jednu pouku, što je se ne smije zanemariti, možemo izvući iz njihova primjera: svaki se dom može preoblikovati u malu crkvu. Ne samo u tom smislu da u njoj treba vladati tipična kršćanska ljubav sastavljena od altruizma i međusobne brige, nego još i više u smislu da je čitav obiteljski život utemeljen na vjeri pozvan kruiti oko jedinoga gospodstva Isusa Krista. Nije slučajno što u Poslanici Efeanima Pavao uspoređuje bračni odnos sa zaručničkim zajedništvom koje postoji između Krista i Crkve (usp. *Ef 5,25-33*). Još i više, mogli bismo reći da apostol neizravno oblikuje život cijele Crkve prema obiteljskom životu. Odajmo stoga počast Akvili i Priscili kao uzorima odgovornoga bračnog života zauzetog u služenju čitavoj kršćanskoj zajednici.

Papin pozdrav hrvatskim hodočasniciima na hrvatskom:

Srdačno pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, posebno članove Zbora „Pro Musica“ iz katedralne upe i studente Glazbene škole „Ivan Plemeniti Zajc“ iz Mostara. Predragi, slavite i hvalite Boga pjesmom, glazbom i molitvom. Svima vama rado udjeljujem Apostolski blagoslov. Hvaljen Isus i Marija!